

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

PROGRAM

PODPORE LABORATORIJEM ZA ANALIZO ČEBELJIH PRIDELKOV

v skladu z Uredbo o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2017-2019 (Uradni list RS, 73/16)

Ljubljana, marec 2017

1 Uvod

V Sloveniji se čebelarstvu posveča posebna pozornost, kar se zrcali v celostni podpori slovenskemu čebelarstvu. Od leta 2004 naprej se uspešno izvajajo triletni evropski programi ukrepov na področju čebelarstva, vzpostavljena je javna svetovalna služba v čebelarstvu, ki skrbi za ohranitev kranjske čebele, ozavešča pa tudi širšo javnost o pomenu čebel, izvaja se rejski program za kranjsko čebelo za katerega je pristojna Priznana rejska organizacija za kranjsko čebelo, za zdravstveno varstvo čebel pa skrbi javna specialistična veterinarska služba.

Trg z medom in drugimi čebeljimi proizvodi je urejen z Uredbo (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike. Na podlagi te uredbe je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) skupaj s strokovnimi institucijami pripravilo Program ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2017-2019, ki ga je Evropska komisija s sklepom potrdila julija 2016. Uredba o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2017-2019 je letni izvedbeni akt Programa ukrepov na področju čebelarstva v Sloveniji v letih 2017-2019 in predvideva naslednje ukrepe: tehnična pomoč čebelarjem in organizacijam čebelarjev, zatiranje škodljivcev in bolezni čebel, racionalizacija sezonske selitve panjev, podpora laboratorijem za analizo čebeljih pridelkov, podpora pri obnovi čebeljega fonda, aplikativne raziskave na področju čebelarstva in čebeljih pridelkov ter spremljanje trga.

Med in ostali čebelji pridelki, ki se dajejo v promet, morajo biti varna in kakovostna živila. Napake, ki se naredijo v primarni proizvodnji, je v nadaljevanju težko popraviti, zato je zelo pomembna dobra čebelarska praksa.

Čebelarjem se, na podlagi tega ukrepa ponuja ustrezna podpora prek laboratorijskih analiz medu, z namenom izvajanja kontrole kakovosti lastnih čebeljih pridelkov. Analiza v sistemu kontrole čebeljih pridelkov služi kot orientacija in pomoč čebelarju, ki lahko na podlagi informacije o rezultatu preiskave čebeljih pridelkov iz lastnega čebelarstva poišče strokovno pomoč v zvezi z zdravstveno ustreznostjo in ugotovljenimi ostanki zdravil in drugih škodljivih snovi v čebeljih pridelkih ter drugimi odstopanji v kakovosti čebeljih pridelkov. V okviru ukrepa kakovost čebeljih pridelkov se bodo financirale analize čebeljih proizvodov, ki so opredeljeni v delu XXII Priloge I k Uredbi (EU) št. 1308/2013.

V okviru ukrepa se bo spremljalo kakovost in varnost čebeljih pridelkov ter svetovalo čebelarjem, kako izboljšati kakovost in varnost čebeljih pridelkov.

2 Cilji ukrepa podpore laboratorijem za analizo čebeljih pridelkov

Cilji ukrepa so:

- spremljanje kakovosti in varnosti čebeljih pridelkov,
- izboljšanje kakovosti in varnosti čebeljih pridelkov,
- svetovanje čebelarjem glede izboljšanja kakovosti in varnosti čebeljih pridelkov,
- odprava napak v primarni proizvodnji.

Kazalnika ukrepa sta:

- število opravljenih analiz,
- število čebelarjev vključenih v sheme kakovosti.

3 Vsebino podpore laboratorijem za analizo čebeljih pridelkov

V okviru javnega naročila je potrebno:

- spremljati kakovost in varnost čebeljih pridelkov ter
- čebelarjem svetovati kako izboljšati kakovost in varnost čebeljih pridelkov.

Ukrep se lahko izvaja v:

- programskem letu 2017 od podpisa pogodbe z izvajalcem do 31. julija 2017;
- programskem letu 2018 od 1. avgusta 2017 do 31. julija 2018;
- programskem letu 2019 od 1. avgusta 2018 do 31. julija 2019.

4 Območja, na katerih se izvede podpora laboratorijem za analizo čebeljih pridelkov

Analize čebeljih pridelkov se morajo izvajati na celotnem območju Republike Slovenije.

5 Natančnejša vsebina ukrepa

V okviru ukrepa je potrebno:

- spremljati kakovost in varnost čebeljih pridelkov;
- čebelarjem svetovati kako izboljšati kakovost in varnost čebeljih pridelkov;
- pripraviti analizo kakovosti čebeljih pridelkov.

Pri ukrepu podpora laboratorijem za analizo čebeljih pridelkov gre za pomoč čebelarju, ki lahko na podlagi informacije o rezultatu preiskave čebeljih pridelkov iz lastnega čebelarstva poišče strokovno pomoč v zvezi z zdravstveno ustreznostjo in ugotovljenimi ostanki zdravil in drugih škodljivih snovi v medu ter drugimi odstopanji v kvaliteti medu.

Izbrani izvajalec mora zagotoviti sledljivost analiz čebeljih pridelkov ter preprečiti možnost dvojnega financiranja analiz istega vzorca. Izbrani izvajalec mora lastniku vzorca zagotoviti rezultate analize z razlago.

Vsak čebelar mora zagotavljati takšen nadzor, da ni nobenega tveganja za živilo. Kljub temu pa se čebelarjem omogoči pomoč pri izboljšanju in odpravljanju pomanjkljivosti oz. neskladnosti glede označevanja čebeljih pridelkov v prometu, zagotavljanju visoke kakovosti ter varnosti čebeljih pridelkov.

Analize kakovosti in varnosti čebeljih pridelkov se bodo izvajale v obliki paketov. Čebelarji bodo imeli za analize na voljo tri pakete, ki bodo vsebovali različne analize. Čebelar lahko odda samo en vzorec medu v analizo do zapolnitve prostih kapacitet. Pri tem se odloči za enega izmed dveh paketov analiz pri medu oziroma za analizo na ostanke kemičnih sredstev za zatiranje varoje v vzorcih čebeljih pridelkov. Pri tretjem sklopu čebelar izbere en čebelji pridelek (vosek, cvetni prah ali propolis).

Vzorci medu se analizirajo na:

- vsebnost vode,
- električno prevodnost,
- vsebnost HMF,
- ostanki akaricidov (kumafos, timol in razpadni metaboliti amitraza),
- pelodna analiza,
- senzorična analiza.

Prvi paket vsebuje kakovostne parametre po Pravilniku o medu:

- vsebnost vode,
- električna prevodnost,
- vsebnost HMF,
- pelodna analiza,
- senzorična analiza.

Drugi paket vsebuje analize na ostanke kemičnih sredstev za zatiranje varoje v medu, in sicer določanje vsebnosti:

- kumafosa,
- timola ter
- razpadnih produktov amitraza.

Tretji paket vsebuje analize na ostanke kemičnih sredstev za zatiranje varoje v vzorcih čebeljih pridelkov (cvetni prah: izkopanec in osmukanec, propolis in vosek) in sicer določanje vsebnosti:

- kumafosa,
- timola ter
- razpadnih produktov amitraza.

Vsak čebelar, ki je oddal vzorec v analizo, mora prejeti rezultate analiz s komentarji, s katerimi se ga seznanijo o vzorcu in se mu glede morebitnih nepravilnosti tudi svetuje v zvezi z odpravo le-teh.

6 Vzorčenje

Čebelar, ki želi analizirati čebelji pridelek, ga mora sam vzorčiti. Vsak vzorec, ki ga odda v laboratorij v analizo, mora biti v ustrezni embalaži, ustrezno čist in ustrezno označen, takšen kot ga čebelar daje v promet. Količina vzorca čebeljega pridelka, ki ga čebelar odda v analizo, bo izbrani izvajalec določil v ponudbi.

Čebelar mora vzorčiti tako, da je vzorec reprezentativen, kar pomeni da predstavlja celotno serijo medu ali čebeljega pridelka. Če je mogoče, se vzorci odvzamejo na različnih mestih celotne serije (lota), z združitvijo teh vzorcev se pripravi sestavljeni vzorec, sicer se med vzorči na sredini. Pred jemanjem vzorca se serija medu iz katerega se vzorči, temeljito ročno ali mehansko premeša, da se zagotovi homogenost vzorca.

Vosek mora biti ob oddaji vzorca pretopljen.

Ob oddaji vzorca čebelar posreduje tudi:

- osebne podatke čebelarja (ime, priimek, naslov in številka čebelnjaka),
- podatke o vzorcu (datum točenja medu, datum pridobivanja propolisa in cvetnega prahu, serija (lot) medu in čebeljih pridelkov),
- podatke o uporabi zdravil za zatiranje varoze v obdobju 2012-2014,
- podatek o tehnologiji menjave starega satja,
- pri čebelarjih, ki dajejo v analizo vosek je potrebno posredovati podatke o tipu satja (staro satje, deviško satje, voščeni pokrovčki ali mešanci),
- izjavo o posredovanju osebnih podatkov Javno svetovalni službi v čebelarstvu za namen svetovanja in odprave morebitnih tehnoloških napak.

Ob sprejemu vzorca se zapiše datum prevzema vzorca.

Vzorec se označi, tako da vzorec dobi šifro in zaporedno številko vzorca.

Ministrstvo in Čebelarstva zveza Slovenije na svojih spletnih straneh objavita začetek zbiranja vzorcev, izbrani laboratorij in količino medu ter čebeljih pridelkov za analizo. O tem obvesti tudi Javno svetovalno službo v čebelarstvu, ki informacijo posreduje čebelarским društvom.

7 Vodenje evidence o opravljenih analizah

Izvajalec mora voditi evidenco o opravljenih analizah, ki vsebuje:

- ime in priimek čebelarja,
- naslov čebelarja,
- SI številko,

- datum točenja medu oziroma lot medu,
- datum pridobivanja cvetnega prahu ali propolisa,
- datum opravljene analize,
- datum pošiljanja poročila o analizi medu in čebeljih pridelkov čebelarju.

Izvajalec vodi evidenco v papirni ali elektronski obliki (v excel datoteki). V papirni obliki je izvajalec dolžan hraniti spremne obrazce in poročila o analizah.

8 Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci

Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci so:

- laboratoriji, ki opravljajo senzorične, fizikalno-kemijske in mikrobiološke analize medu in čebeljih pridelkov,
- analize medu in čebeljih pridelkov se morajo izvajajo po metodi, ki je uveljavljena za med oziroma, da je meja kvantifikacije nižja od 10 odstotkov meje MRL. (Primer: najvišja mejna vrednost ostankov za učinkovino kumafos je 100 µg /kg medu, meja kvantifikacije mora biti nižja od 10 µg /kg medu).

9 Vsebina poročila o analizah kakovosti čebeljih pridelkov

Izvajalec analiz čebelarjem sproti po opravljeni analizi pošlje poročilo o analizi za posamezen vzorec medu in čebeljih pridelkov in poročilo o senzorični (ne)ustreznosti medu ter označevanju medu. V poročilu o analizi izvajalec analiz čebelarjem zagotovi ustrezno razlago in navodila pri odstopanjih od zakonodaje, kako se v bodoče izogniti omenjenim odstopanjem.

Izvajalec mora ministrstvo in čebelarja takoj obvestiti o rezultatih analiz, če ugotovi prisotnost ostankov akaricidov nad dovoljeno mejo.

Izvajalec pripravi poročilo, v katerem poda rezultate analiz kakovosti čebeljih pridelkov in jih statistično obdela ter za posamezen parameter napiše komentar, sklepe izvajanja in priporočila za naprej. V poročilo ne prilaga podatkov čebelarjev, temveč šifre vzorcev, zaradi varovanja osebnih podatkov. Podatke o čebelarjih ima v svojih evidencah shranjene izvajalec. Poročilo in evidenco (v elektronski obliki; v excel datoteki) mora izvajalec oddati na ministrstvo in Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja najkasneje do 31. 7. 2017.

Poročilo mora biti prikazano v obliki pisnega poročila in osebne predstavitve pred naročnikom in plačnikom pred izdajo e-računa.

Poročilo mora biti po izvedbi pogodbenih del v skladu s pogodbenimi roki objavljeno na spletni strani izvajalca in na ta način dostopno širši javnosti oz. vsem zainteresiranim.

Izvajalec mora pri objavi rezultatov raziskave in pri vseh drugih oblikah javnega predstavljanja navesti, da so doseženi rezultati nastali v okviru Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2017-2019, ki je bil financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna Evropske unije.

10 Upravičeni stroški

Upravičeni stroški so stroški izvedbe analiz čebeljih pridelkov.